

Gesztus a jövő érdekében

Kalmár Ferenc szerbiai magyar szobrászművész budapesti kiállításának megnyitójára eljött Nebojša Bradić, a Szerb Köztársaság kulturális minisztere, hogy köszöntse a művészt és a látogatókat, és méltassa a kiállítás jelentőségét. A megnyitó után a korábban színházigazgatóként működő szerb politikus az Európai Utasnak a magyar–szerb kulturális kapcsolatokról nyilatkozott:

– Hálás feladat kultúráról, művészetről beszélni, amikor éppen hogy túl vagyunk azokon az óriás változtatásokon, amelyek országok szétesését okozta, amikor háborúk állnak mögöttünk. A kultúra ugyanis mindig a politika és a gazdaság előtt jár, segít felülemelkedni a határokon és korlátokon, és elősegíti a kapcsolatot a szomszédos nemzetek között. Az elmúlt időszakban nem használtuk ki a kultúra adta lehetőségeket, s ezen változtatni szeretnénk. A Szerbiában, közelebbről a Vajdaságban honos magyar kultúra számunkra híd Magyarország felé, és Magyarországon keresztül Európa felé. A mai napon tárgyalásokat folytattam Hiller István miniszter úrral arról, hogy hogyan tudjuk erősíteni kulturális kapcsolatainkat. Elmondtam, hogy szeretnénk megmutatni a szerb kultúra értékeit, például a XIX. századi és kortárs szerb képzőművészetet. Bízunk benne, hogy e kiállítás, miután szép sikert aratunk vele Romániában, Bukarestben, Magyarországon is jó fogadtatásra talál. Mi szívesen látjuk Belgrádban, Szerbiában a magyar művészetet, színházat, képzőművészetet, irodalmat, és a kulturális élet szervezésében is felhasználjuk a magyarországi tapasztalatokat.

A mai szerb kormány fontosnak érzi, hogy támogassa a nemzeti kisebbségek kultúráját, erősítse az anyanyelven történő tájékoztatás lehetőségeit. Úgy gondoljuk, hogy a közeljövőben életbe lépő rendelkezések, amelyek önrendelkezést adnak a vajdasági Nemzeti Tanácsoknak, segíteni fogja az ottani magyar kisebbség nemzeti identitásának megtartását és fejlesztését. Jobban kellene ismernünk egymás kulturális értékeit, hogy a képek, szobrok, ne maradjanak pusztán múzeumi

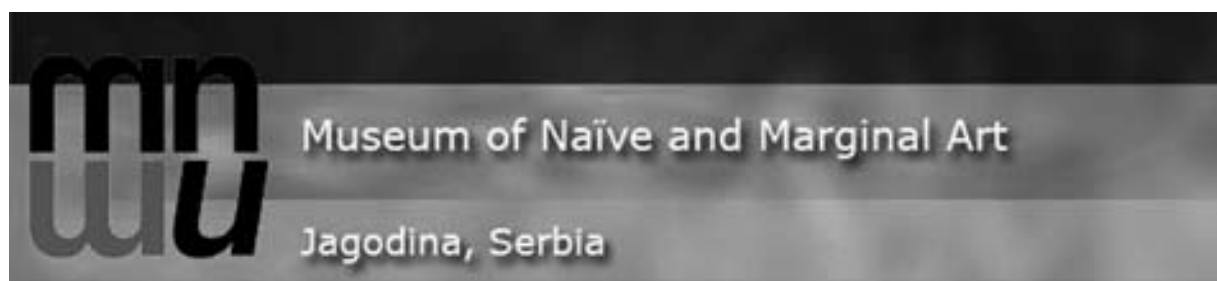

Nebojša Bradić szerb kulturális miniszter

tárgyak, hanem legyenek az eleven hagyomány részei, s szolgálják a mai együttműködést is. Hasznos volna, ha a szerbek és magyarok közös kulturális projektekkel lépnének fel egymás országában és Európában is. Úgy vélem, hogy a 2010-es esztendő jó esélyeket kínál kapcsolataink erősítéséhez, tehát terveket kell készítenünk, hogy megteremtsük a lehetőségeket s éljünk velük. Remélem, az önök folyóirata és a Közép-európai Kulturális Intézet is lehetősége szerint közre fog működni abban, hogy a szerbiai művészeti értékeket megismerje a magyar és a nemzetközi közönség. Visszatérve a nyitó gondolatra: olyan időszakot élünk, amikor számítanunk kell a kultúra jótékony hatására, mert a most a konfliktusok csillapítására, a sebek gyógyítására van szükség, arra, hogy időtálló és igazi értékeket állítsunk a figyelem középpontjába.

Kalmár Ferenc kiállításának megnyitója a KeKI-ben. Ül: Kalmár Ferenc, tőle jobbra Nina Kristić múzeum igazgató, Nebojša Bradić, Mannherz Károly OKM államtitkár, Balázs-Arth Valéria, a kiállítás kurátora, Módos Péter és Lásztity Pero

**Dr. Manherz Károly, az OKM oktatási szakállamtitkára
Nina Krstić és Kalmár Ferenc**

A kiállítást a jagodinai Naiv és Marginális Művészetek Múzeuma rendezte. A megnyitó után megszólítottuk a múzeum igazgatónőjét, Nina Krstićet, aki lapunknak a következőket mondta:

– Múzeumunk jövőre lesz ötvenéves: 1960-ban alapították, és egy 1929-ben épült szép, szecessziós stílusú épületben kapott elhelyezést. Székhelyünk Jagodina, de állandó kiállítást tartunk fenn Belgrádban is. Gyűjteményünk ma több mint háromezer darabot tartalmaz, festményeket, szobrokat és más képzőművészeti alkotásokat. Nemcsak Szerbia és nemcsak az egykori Jugoszlávia területéről gyűjtünk, hanem az egész világról – Olaszországból, Magyarországról, Bulgáriából, Romániából, Oroszországból, Németországból és más országokból. A múzeum a klasszikus művészi képzésben nem részesült alkotók munkáira szakosodott. Gyűjteményünkbe minden megkülönböztetés nélkül felvesszük a mentális gyógyító intézmények lakóinak autentikus alkotásait is. A múzeum igen nagy nemzetközi kiállító tevékenységet folytat, eddig több mint hatszáz kiállítása volt bel- és külföldön. Minden kiállításhoz professzionálisan elkészített, reprezentatív katalógust adunk ki. A múzeumban dokumentációs központ is működik. Jelentős múzeumi rendez-

Nina Krstić, a jagodinai Naiv Művészetek Múzeumának igazgatónője

vényeink között meg kell említenem a hagyományos Naiv és Marginális Művészetek Nemzetközi Biennáléját, amely kétévenként összegyűjti a művészeket a világ minden részéről, így Magyarországról is.

A jagodinai múzeum és Magyarország közötti együttműködés több mint harminc éve tart, jó viszonyt ápolunk több magyarországi intézménnyel, számos alkotóval és szakemberrel. Hadd említsek néhány várost, ahol kiállításunk volt az elmúlt harminc évben: Szeged, Esztergom, Szentes, Csongrád, Baja, Kecskemét... – Közbevetőleg: Kecskeméten jelentős rokon irányú múzeum működik, a Naiv Művészetek Múzeuma. – Budapesten most második alkalommal állítunk ki. Tavalyi kiállításunk, a *Naiv és marginális művészet Szerbiában* az egész világot bejárta. Idei kiállításunkkal egy Szabadkán született, ma is ott élő és dolgozó nagy művész, Kalmár Ferenc előtt tisztelgünk, akinek a legjelentősebb munkái láthatók itt, mintegy összefoglalva hat évtizedes alkotó munkáját.

Ezt a mostani kiállítást Szerbia Köztársaság Kulturális Minisztériuma támogatta, és nagyban hozzájárult a másik oldalról a budapesti Közép-európai Kulturális Intézet, melynek vendégszeretetét élvezhetjük. ■